

Παΐσιος Β΄ Καισαρείας

Summary :

Κληρικός από τα Φάρασα της Καππαδοκίας. Διετέλεσε ηγούμενος της μονής Τιμίου Προδρόμου στο Ζιντζίντερε και μητροπολίτης Καισαρείας από το 1832 ως το θάνατό του το 1871. Ήταν ένας από τους σημαντικότερους ιεράρχες της Καππαδοκίας, κατά το 19ο αιώνα.

Other Names

Πέτρος Κεπόγλου

Date and Place of Birth

1780 (ή 1777) – Φάρασα Καππαδοκίας

Date and Place of Death

30 Ιανουαρίου 1871 – Καισάρεια

Main Role

Μητροπολίτης Καισαρείας

1. Γέννηση – οικογένεια – εκπαίδευση

Ο Παΐσιος, κατά κόσμον Πέτρος, Κεπόγλου γεννήθηκε στα [Φάρασα](#) της [Καππαδοκίας](#) το 1780¹ (ή το 1777).² Καταγόταν από φτωχή οικογένεια, όπως φτωχή ήταν και η ιδιαίτερη πατρίδα του, τα Φάρασα. Ο πατέρας του ονομαζόταν Αναστάσιος και η μητέρα του Βαρβάρα. Ο πατέρας του ήταν ιερέας, ενώ η μητέρα του ήταν και αυτή κόρη ιερέα. Ο Παΐσιος διδάχθηκε τα πρώτα γράμματα, όπως και το τυπικό της θείας λειτουργίας, από τον πατέρα του στην παιδική του ηλικία. Γαλουχημένος κατ' αυτόν τον τρόπο σε έντονα ιερατικό περιβάλλον, όταν το 1796 έμαθε από κάποιον χριστιανό με το όνομα χατζή Ασλάν ότι στην [Καισάρεια](#) είχε συσταθεί κοινοβιακό σχολείο από το δάσκαλο [Γερμανό](#) (ο οποίος καταγόταν από την [Αλεξανδρέττα](#)), έπεισε τον πατέρα του να εγκαταλείψει τα Φάρασα και να ενταχθεί στο εκπαιδευτικό κοινόβιο. Η ικανότητά του, η εντατική μελέτη και το ήθος του προσέελκυσαν την προσοχή του Γερμανού, ο οποίος είδε ύστερα από δύο χρόνια το νέο μαθητή του να «προφθάνει» σε γνώσεις τους κατά δύο χρόνια μεγαλύτερους συμμαθητές του. Έτσι, όταν το 1799 αναγκάστηκε να μεταβεί στην Κωνσταντινούπολη για να τελέσει εράνους υπέρ της σχολής, τον έχρισε αντικαταστάτη του στη διεύθυνσή της, αφού πρώτα τον χειροτόνησε μοναχό, μετονομάζοντάς τον Παΐσιο.

2. Δράση του Παΐσιου ως ηγουμένου της μονής του Τιμίου Προδρόμου

Ο Παΐσιος έμεινε στη θέση του διευθυντή μέχρι την επιστροφή του Γερμανού από την πρωτεύουσα, ενώ όταν τελικά αποφοίτησε από εκεί, έκανε ένα προσκυνηματικό ταξίδι στο Άγιο Όρος. Όταν επέστρεψε στην Καισάρεια διορίστηκε ως δάσκαλος στην [Κερμύρα](#), όπου και δίδαξε μέχρι το 1804.

Το έτος αυτό³ προσκλήθηκε από το δάσκαλό του Γερμανό να αναλάβει τη θέση του ηγουμένου στην ανακαινισθείσα [μονή του Τιμίου Προδρόμου](#) στο [Ζιντζίντερε](#). Επειδή όμως ο τότε μητροπολίτης Καισαρείας [Φιλόθεος](#) έπρεπε να μεταβεί στην [Κωνσταντινούπολη](#) και με αφορμή την επίσκεψη στη μονή του [μητροπολίτη Ικονίου](#) Κυρίλλου, ο δεύτερος, κατόπιν παράκλησης του πρώτου, χειροτόνησε τον Παΐσιο ιεροδιάκονο και αμέσως, την επομένη, ιερομόναχο.

Μετά το θάνατο του Γερμανού όλο το βάρος της φροντίδας της μονής (και κατά συνέπεια και της λειτουργίας της κοινοβιακής σχολής) έπεσε στους ώμους του Παΐσιου. Βλέποντας ότι οι στόχοι που είχε θέσει ο Γερμανός για το εκπαιδευτικό επίπεδο της σχολής κινδύνευαν να μην εκπληρωθούν εξαιτίας της ημιμάθειας των δασκάλων, επέλεξε να καλέσει δασκάλους υψηλού μορφωτικού επιπέδου από τις Κυδωνίες ([Αϊβαλί](#)), τους οποίους είχε γνωρίσει κατά το ταξίδι του στο Άγιο Όρος. Επιπλέον ο Παΐσιος ήταν αυτός που υποδεχόταν προσωπικά όλους όσους από τους κατοίκους της επαρχίας του επέλεξαν να σπουδάσουν στην κοινοβιακή σχολή. Για άλλους από αυτούς αναλάμβανε ο ίδιος την εκπαίδευσή

Παΐσιος Β΄ Καισαρείας

τους, άλλους τους έστελνε στο εξωτερικό για να τελειοποιήσουν τις γνώσεις τους και άλλους τους ενέτασσε στις λειτουργίες της μονής.

Επειδή όμως υπήρξαν διάφορες κατηγορίες για τους στόχους που εξυπηρετούσε η (επαν)ίδρυση της μονής, στάλθηκε (πιθανότατα μέσα στο 1807) εκ μέρους της οθωμανικής κυβέρνησης ειδικός απεσταλμένος για να διερευνήσει την εγκυρότητά τους. Αποτέλεσμα αυτών των ερευνών, οι οποίες επηρεάστηκαν ιδιαίτερα από τις δραστηριότητες του τότε **καδή** της Καισαρείας, ήταν η επιβολή μεγάλου προστίμου στη μονή. Το γεγονός αυτό εξανάγκασε τον Παΐσιο, αφού πρώτα άφησε αντικαταστάτη του στη μονή ως ηγούμενο το μετέπειτα επίσκοπο Ναζιανζού Γρηγόριο και αφού έλαβε και την απαραίτητη έγκριση των προκρίτων της επαρχίας του, να ταξιδέψει στην Κωνσταντινούπολη για να πείσει τις αρμόδιες οθωμανικές αρχές περί του αντιθέτου. Το ταξίδι του στέφθηκε με επιτυχία και είχε ως συνέπεια να κερδίσει την εύνοια του Οικουμενικού Πατριάρχη και της Ιεράς Συνόδου, όπως και κάποιων ιδιαίτερα σημαντικών **Φαναριωτών**, που του επέτρεψαν να παραμείνει στην Κωνσταντινούπολη για το επόμενο έτος και να ασκεί χρέη ιεροκήρυκα στους ναούς της πρωτεύουσας, συγκεντρώνοντας ταυτόχρονα προαιρετικές προσφορές για την ενίσχυση της μονής. Το 1808 επέστρεψε στην ηγουμηνία της μονής του Τιμίου Προδρόμου, έχοντας λάβει ταυτόχρονα την άδεια από το Πατριαρχείο να εισπράττει επί τέσσερα έτη δύο γρόσια ετησίως από κάθε χριστιανική οικία της εκκλησιαστικής επαρχίας Καισαρείας με σκοπό την κάλυψη των χρεών της μονής.

Βλέποντας όμως ότι και πάλι τα χρήματα που είχαν συγκεντρωθεί δεν ήταν ικανά για την αποπληρωμή του χρέους, και σε συνεργασία με τον τότε εξόριστο στην Καισαρεία Αλέξανδρο Χαντζερή και τον έφορο της μονής στην Κωνσταντινούπολη άρχοντα Χατμάνο Δημήτριο Σχινά, κατάφερε να εξασφαλίσει την έκδοση σχετικών πατριαρχικών επιστολών, με τις οποίες του επιτράπηκε να περιοδεύσει το 1810 σε όλες τις επαρχίες της Μικράς Ασίας με τον ίδιο στόχο: την οικονομική ενίσχυση της μονής του Τιμίου Προδρόμου. Κατά τα μέσα της περιόδου του (ίσως το 1812) κλήθηκε από την Ιερά Σύνοδο στην Κωνσταντινούπολη.

Ο Αλέξανδρος Χαντζερής, επιστρέφοντας από την Καππαδοκία και αφού γνώρισε από κοντά την υστέρηση των εκκλησιαστικών και εκπαιδευτικών πραγμάτων της επαρχίας (η οποία εν πολλοίς οφειλόταν στο γεγονός ότι διάφοροι αρχιερείς αρνούσαν να καταλάβουν την εκεί μητροπολιτική έδρα, επειδή αισθάνονταν ξένοι προς τα ήθη και τα έθιμα των Καππαδόκων), πρότεινε και έγινε αποδεκτό από την Ιερά Σύνοδο να εκλεγεί μητροπολίτης Καισαρείας ο Παΐσιος, ο οποίος είχε δώσει απτά δείγματα του ενδιαφέροντός του. Προς γενική έκπληξη όμως όλων των Συνοδικών και του ίδιου του Χαντζερή, ο Παΐσιος με μεγάλη ταπεινοφροσύνη απέρριψε την πρόταση και επέμεινε να διατηρήσει τη θέση του στην ηγουμηνία της μονής. Πάντως από εκεί εφοδιάστηκε εκ νέου με πατριαρχικές και συνοδικές επιστολές και συνέχισε τις περιοδείες του στις διάφορες επαρχίες της Μικράς Ασίας μέχρι το 1814. Κατά τη διάρκεια μάλιστα αυτής της δεύτερης φάσης των περιοδειών είχε την τύχη να συναντηθεί με σπουδαίους διανοούμενους της εποχής, όπως ο **Κωνσταντίνος Οικονόμος ο εξ Οικονόμων**, ο αδελφός του Στέφανος, ο **Κωνσταντίνος Κούμας**, ο **Βενιαμίν ο Λέσβιος** κτλ.

Η πολιτική αναταραχή που προκλήθηκε από την έκρηξη της Ελληνικής Επανάστασης το 1821 ανάγκασε τόσο τους μοναχούς της μονής του Τιμίου Προδρόμου όσο και τους δασκάλους και τους μαθητές της κοινοβιακής σχολής να τις εγκαταλείψουν. Άρχισαν να επανακάμπουν μετά το 1826, όταν εκδόθηκαν τα σχετικά αυτοκρατορικά **φερμάνια** που «απηγόρευσαν την καταδίωξιν των αθώων υπηκόων της κραταιάς βασιλείας». Το 1829, έπειτα από διαρκείς προσπάθειες του Παΐσιου, εκδόθηκε από τον τότε Οικουμενικό Πατριάρχη Αγαθάγγελο (1826-1830) πατριαρχικό σιγιλιώδες γράμμα, το οποίο επικύρωνε ανάλογο σιγίλιο που είχε εκδοθεί επί πατριαρχίας Θεοδοσίου. Μια σειρά διατάξεων ενίσχυαν το οικονομικό και κοινωνικό status της μονής. Χαρακτηριστικά: α) ο εκάστοτε ηγούμενος της μονής θα εκλεγόταν αποκλειστικά και μόνο από τους πατέρες (μοναχούς) της μονής και με την έγκριση μόνο αυτών, β) οι εκάστοτε δανειστές ή αφιερωτές της μονής δε θα είχαν το δικαίωμα να ζητήσουν την επιστροφή των δανείων «εκ νέου» ή των αφιερωμάτων τους, γ) οι ιερείς των γύρω χωριών δε θα είχαν το δικαίωμα να προσλαμβάνουν δασκάλους της μονής, χωρίς την έγκριση του ηγουμένου, δ) οι κληρονόμοι των αποβιωσάντων μοναχών δε θα είχαν το δικαίωμα να διεκδικούν την περιουσία τους, η οποία πλέον περιερχόταν στη μονή.

3. Δράση του Παΐσιου ως μητροπολίτη Καισαρείας

Παΐσιος Β΄ Καισαρείας

Το Μάρτιο του 1832 ο Παΐσιος εκλέχτηκε μητροπολίτης Καισαρείας, μετά την υποβολή παραίτησης του προηγούμενου μητροπολίτη [Γερασίμου](#). Χειροτονήθηκε μητροπολίτης Καισαρείας στον πατριαρχικό ναό του Αγίου Γεωργίου από το μητροπολίτη Δέρκων Νικηφόρο. Ταυτόχρονα με την εκλογή του κατόρθωσε να εκδοθεί πατριαρχικό σιγίλιο (επί Οικουμενικού Πατριάρχη Κωνσταντίνου Α΄ του Σιναίου), το οποίο όριζε ο πλέον κατάλληλος από τους ασκούμενους πατέρες (μοναχούς) της μονής του Τιμίου Προδρόμου να χειροτονείται επίσκοπος με τον τίτλο του επισκόπου Ναζιανζού και να διαδέχεται τον εκάστοτε αποχωρήσαντα ή αποβιώσαντα μητροπολίτη Καισαρείας.

Ο Παΐσιος για να ανέλθει στο μητροπολιτικό θρόνο της Καισαρείας πλήρωσε ένα σημαντικό ποσό (56.000 γρόσια), τμήμα του χρέους της επαρχίας προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο, και είναι πιθανό η αποπληρωμή του ποσού αυτού να συνέβαλε στην έκδοση του σιγιλίου. Το επόμενο έτος (1833) επέστρεψε στην επαρχία του και, μαζί με το μητροπολίτη Ικονίου Άνθιμο και τον Νικοπόλεως Χριστόφορο, χειροτόνησε επίσκοπο Ναζιανζού το μοναχό της μονής Τιμίου Προδρόμου Νεκτάριο. Το 1833 επίσης εκδόθηκε νέο πατριαρχικό σιγίλιο σύμφωνα με το οποίο η μονή αποκτούσε τη θέση μητρόπολης, δηλαδή ο εκάστοτε μητροπολίτης Καισαρείας θα μπορούσε να διαμένει εκεί (όπως ακριβώς στο κτήριο της μητρόπολής του) και να επιβλέπει το έργο της σχολής και της ευρύτερης λειτουργίας της μονής.

Το 1835, όταν ο ναός της μονής επλήγη από μεγάλο σεισμό, ο μητροπολίτης Παΐσιος κατάφερε να εκδοθεί αυτοκρατορικό διάταγμα, που προέβλεπε την επισκευή του ναού (κυρίως της ερειπωμένης στέγης του) αλλά και την οικοδόμηση νέου ναού αφιερωμένου στον Άγιο Χαράλαμπο.

Ένας από τους κεντρικούς στόχους του Παΐσιου κατά τη διάρκεια της θητείας του ως μητροπολίτη του ήταν εμποδίσει το ρεύμα [προσηλυτισμών](#) που είχε εμφανιστεί στην Καππαδοκία (κυρίως από προτεστάντες [ιεραποστόλους](#)). Για το λόγο αυτό έκανε συχνές περιοδείες στην επαρχία του πρωτοστατώντας στην ίδρυση σχολείων και εκκλησιών. Διέταξε τους δασκάλους και τους μορφωμένους ιερείς να κηρύσσουν το θείο λόγο κάθε Κυριακή, μετά την ανάγνωση του Ευαγγελίου, στην καθομιλουμένη γλώσσα των κατοίκων (οι πλειστοί εξ αυτών άλλωστε ήταν τουρκόφωνοι), μέχρι να γίνει δυνατό μέσω της εκπαίδευσης να επεκταθεί η χρήση της νέας ελληνικής.

Άλλα τα προβλήματα που προσπάθησε να αντιμετωπίσει σχετίζονταν με την πολιτική αρκετών οθωμανών διοικητών, οι οποίοι δεν ανταποκρίνονταν με ευάρεσκα σε αιτήματα των εκκλησιαστικών αρχών. Ο Παΐσιος προσπάθησε να αλλάξει την πολιτική αυτή σε πολλά σημεία. Όταν εκλέχτηκε μητροπολίτης Καισαρείας και πήγε να εγκατασταθεί στο κτήριο της μητρόπολης, το βρήκε σε πολύ άσχημη κατάσταση, σχεδόν ετοιμόρροπο. Ζήτησε λοιπόν από τον τοπικό διοικητή την απαιτούμενη άδεια για την επισκευή του κτηρίου. Ο τελευταίος, επειδή δεν μπορούσε να αρνηθεί λόγω των αποφάσεων της οθωμανικής κυβέρνησης που διέτασσαν την ελεύθερη επισκευή όλων των θρησκευτικών κτιρίων, προφασίστηκε ότι προσβλήθηκε από το μητροπολίτη. Ο Παΐσιος βλέποντας ότι η κατάσταση οδηγούνταν σε αδιέξοδο απευθύνθηκε στον άρχοντα Χατμάνο Στέφανο Βογορίδη, πρόσωπο με μεγάλη επιρροή στους κύκλους της οθωμανικής πρωτεύουσας και του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Ο Βογορίδης κατάφερε να εκδοθεί σχετικό αυτοκρατορικό διάταγμα που προστάτευε τα δικαιώματα των μητροπολιτών, ενώ ταυτόχρονα προσδιόριζε επακριβώς τις αρμοδιότητες των τοπικών διοικητών. Υπό αυτές τις συνθήκες ο διοικητής της Καισαρείας υποχώρησε και άλλαξε στάση απέναντι στο μητροπολίτη, παραχωρώντας του την άδεια επισκευής.

Η εξέλιξη αυτή είχε ως αποτέλεσμα ο Παΐσιος να διεκπεραιώνει πολύ ευκολότερα μια σειρά υποθέσεων. Για παράδειγμα, συνέβαλε στην έκδοση αυτοκρατορικού διατάγματος, σύμφωνα με το οποίο οι δανειστές της μητρόπολης Καισαρείας δε θα μπορούσαν να ζητήσουν την αποπληρωμή του συνόλου του ποσού αν δεν περνούσαν 10 έτη. Κατά το διάστημα αυτό το ποσό έπρεπε να αποπληρωθεί σταδιακά από τη μητρόπολη, χωρίς όμως να τοκίζεται.

Επίσης ο Παΐσιος κατάφερε να παύσει το μονοπώλιο τροφίμων από την πλευρά της τοπικής οθωμανικής διοίκησης με συνέπεια να κερδίσει τη γενική εκτίμηση των κατοίκων της επαρχίας (και όχι μόνο των ελληνορθόδοξων).

Ο Καισαρείας Παΐσιος, όπως ήδη είδαμε, διατηρούσε στενές σχέσεις με υψηλά ιστάμενα πρόσωπα της οθωμανικής πολιτικής σκηνής. Τελούσε υπό την επιρροή του φαναριώτη Αλέξανδρου Φωτιάδη και του συμπεθέρου του Στέφανου

Παΐσιος Β΄ Καισαρείας

Βογορίδη (είδαμε το ρόλο που έπαιξε ο τελευταίος στην αντιπαράθεση του Παΐσιου με τον τοπικό διοικητή), οι οποίοι προσπάθησαν ανεπιτυχώς να τον ανεβάσουν στον πατριαρχικό θρόνο το 1835, ως αντίπαλο του Γρηγορίου Στ΄, ο οποίος τελικά έγινε Πατριάρχης, με την εύνοια του τότε Μεγάλου Λογοθέτη του Οικουμενικού Πατριαρχείου Νικολάου Αριστάρχη.⁴

Το 1839 ο μητροπολίτης Παΐσιος προέβη σε μια εξαιρετικά πρωτοπόρα ενέργεια, η οποία όμως τον έφερε αντιμέτωπο με τον Πατριάρχη Γρηγόριο. Συγκεκριμένα, μετέφρασε διάφορα θεολογικά κείμενα στα [καραμανλίδικα](#), όπως και την *Ορθόδοξη Διδασκαλία* του μητροπολίτη Μόσχας Πλάτωνος, για να μπορέσει να αντιμετωπίσει την αύξουσα επιρροή των προτεσταντών μισσιοναρίων στην επαρχία του, που διέδιδαν μεταφράσεις της Αγίας Γραφής στα τουρκικά.

Ο Παΐσιος επίσης ως συνοδικό μέλος συνέβαλε σημαντικά στην ίδρυση της [Θεολογικής Σχολής της Χάλκης](#) (1844). Το 1845, επί πατριαρχίας [Μελετίου](#), κατάφερε να σώσει από τον επικείμενο λιμό πολλούς κατοίκους της Υοζγάτης, χάρη στην προνοητικότητα του να αποθηκευθούν μεγάλες ποσότητες σιταριού. Ωστόσο, δεν τους έτρεφε δωρεάν, αλλά τους έπεισε να καλλιεργούν γαίες προς όφελος της μονής του Τιμίου Προδρόμου.

Το 1852, αφού πρώτα χειροτόνησε επίσκοπο Ναζιανζού τον πρωτοσύγκελλό του Γεράσιμο, αναχώρησε για την Κωνσταντινούπολη, όπου συνέβαλε στην επίλυση αντιπαράθεσης που προέκυψε μεταξύ Ελληνορθοδόξων και Γρηγοριανών [Αρμενίων](#) σχετικά με τα νεκροταφεία της [Σεβαστείας](#) και της Καισαρείας. Το 1854 επέστρεψε στην επαρχία του, προσπαθώντας κυρίως να ανεβάσει ακόμα περισσότερο το επίπεδο σπουδών στην κοινοβιακή σχολή της μονής του Τιμίου Προδρόμου. Προσκάλεσε ως δασκάλους τον Ιωάννη Συμεωνίδη, το Χρήστο Συμεωνίδη, τον [Ιωάννη Αναστασιάδη](#), τον [Αναστάσιο Λεβίδη](#) και τον Αβραάμ Ηλιάδη.

Το 1862 κλήθηκε ως μέλος της Ιεράς Συνόδου και πάλι, οπότε και συνέβαλε στην καταπράυνση των παθών που προκάλεσε η πρόσφατη ψήφιση και επικύρωση των Γενικών Κανονισμών από την Εθνοσυνέλευση των ετών 1858-1860. Το 1863 επέστρεψε στην επαρχία του αποφασισμένος να αποσυρθεί στη μονή του Τιμίου Προδρόμου, αφήνοντας ουσιαστικά τη διοίκηση της επαρχίας στα χέρια του επισκόπου Ναζιανζού Γερασίμου. Επί πατριαρχείας [Σωφρονίου Γ΄](#) (1863-1866) κάποιιοι έπεισαν το μητροπολίτη να εγκατασταθεί και πάλι στην Καισάρεια – γεγονός που όμως που επιβάρυνε και άλλο την ήδη κλονισμένη υγεία του.

4. Θάνατος

Ο Παΐσιος ήταν ηγούμενος της μονής του Τιμίου Προδρόμου, για 28 έτη ενώ ποίμανε τη μητρόπολη Καισαρείας για άλλα 39 χρόνια. Πέθανε στις 30 Ιανουαρίου 1871 και ετάφη την επομένη στον πρόναο της ιεράς μονής του Τιμίου Προδρόμου. Χαρακτηριστικά για τη φήμη και το κύρος του είναι όσα αναφέρει ο Γεώργιος Παπαδόπουλος: «**Ο ἄ ιδίμος Παΐσιος πολλὰ ἔ πραξεν ὑ πὲ ρ τῆ ς ἐ παρχίας Καισαρείας, διὸ καὶ δικαίως ὑ πὸ τῶ ν συγχρόνων Καισαρέων μέγας Παΐσιος προσωυμεί ται**».⁵

1. Λεβίδης, Α.Μ., *Ιστορικόν δοκίμιον διηρημένον εις τόμους τέσσαρας και περιέχον την θρησκευτικὴν και πολιτικὴν ιστορίαν, την χωρογραφίαν και αρχαιολογίαν της Καππαδοκίας. Α΄ Εκκλησιαστικὴ Ιστορία* (Αθήνα 1885), σελ. 205. Παπαδόπουλος, Γ.Ι., *Η Σύγχρονος Ιεραρχία της Ορθοδόξου Ανατολικῆς Εκκλησίας* (Αθήνα 1895), σελ. 426, σημ. 414.

2. Φορόπουλος, Ν.Α., «Παΐσιος, ο Κεπόγλου, μητροπολίτης Καισαρείας της Καππαδοκίας (1832-1871)», *Θρησκευτικὴ και Ηθικὴ Εγκυκλοπαιδεία* 9 (Αθήνα 1966), στήλη 1065.

3. Η κοινοβιακή σχολή της Καισάρειας είχε εγκατασταθεί από τον Ιούνιο του 1804 σε νέο οικοδόμημα 16 δωματίων της μονής του Τιμίου Προδρόμου, το οποίο χτίστηκε με πρωτοβουλία του τότε μητροπολίτη Καισαρείας Φιλοθέου. Για τη μονή του Τιμίου Προδρόμου η οποία ιδρύθηκε το 1728, όταν ήταν μητροπολίτης ο εκ Πάτμου Νεόφυτος Καισαρείας, βλ. Λεβίδης, Α.Μ., *Αι εν μονολίθοις μοναί της Καππαδοκίας και Λυκαονίας* (Κωνσταντινούπολη 1899), σελ. 68 κ.ε. Το αυτοκρατορικό διάταγμα για την ανέγερση του ναού του Τιμίου Προδρόμου επί προγενεστέρου παρεκκλησίου του Αγίου Παντελεήμονος εκδόθηκε το 1724, επί βασιλείας Αχμέτ Γ΄, ενώ το 1771 η μονή έγινε σταυροπηγιακή.

Παΐσιος Β΄ Καισαρείας

4. Γεδεών, Μ.Ι., *Αποσημειώματα Χρονογράφου 1800-1913* (Αθήνα 1932), σελ. 229, του ίδιου, *Μνεία των προ εμού, 1800-1863-1913* (Αθήνα 1936), σελ. 195-197, του ίδιου, *Πατριαρχικής Ιστορίας Μνημεία. Α΄ Γρηγορίου Ε΄ 9 Διάδοχοι* (Αθήνα 1922), σελ. 18-31.
5. Παπαδόπουλος, Γ.Ι., *Η Σύγχρονος Ιεραρχία της Ορθοδόξου Ανατολικής Εκκλησίας* (Αθήνα 1895), σελ. 426, σημ. 414.

Bibliography :

	Λεβίδης Α. , <i>Ιστορικών Δοκίμιον διηρημένον εις τόμους τέσσερας και περιέχον την Θρησκευτικήν και πολιτικήν Ιστορίαν, την Χωρογραφίαν και Αρχαιολογίαν της Καππαδοκίας. Α΄ Εκκλησιαστική Ιστορία</i> , Αθήναι 1885
	Ιωαννίδης Ι. , <i>Καισάρεια Μητροπολιτερί βε μααλουματή μουτενεββιά</i> , Κωνσταντινούπολη 1896, ελληνική μετάφραση του Χρ. Τουργούτη, δακτυλόγραφη, κατατεθειμένη στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών.
	Παπαδόπουλος Γ. , <i>Η Σύγχρονος Ιεραρχία της Ορθοδόξου Ανατολικής Εκκλησίας, 1</i> , Αθήναι 1895
	Σταματόπουλος Δ. , <i>Μεταρρύθμιση και εκκοσμίκευση. Προς μία ανασύνθεση της ιστορίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου τον 19ο αιώνα</i> , Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2003
	Γεδεών Μ. , <i>Αποσημειώματα χρονογράφου, 1800-1913</i> , Αθήναι 1932
	Janin R. , "Césarée", <i>Dictionnaire d'Histoire et de Géographie Ecclésiastiques</i> , 12, Paris 1953, 199-203
	Γεδεών Μ. , <i>Μνημεία Πατριαρχικής ιστορίας. Α΄ Γρηγορίου Ε΄ 9 Διάδοχοι</i> , Αθήνα 1922
	Μαμώνη Κ. , "Ο Πατριάρχης Γρηγόριος Στ΄ και η καραμανλίδικη μετάφραση της Ορθόδοξης Διδασκαλίας του Πλάτωνος Μόσχας από τον Παΐσιο Καισαρείας", <i>Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών</i> , 7, 1988-1989, 129-140
	Αναστασιάδη Ιφιγένεια , "Καππαδοκία", <i>Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμ. ΙΓ</i> , Αθήνα 1977, 430-434
	Λεβίδης Α. , <i>Αι εν μονολίθοις μοναί της Καππαδοκίας και Λυκαονίας</i> , Τυπογραφείο Αλέξανδρου Νομισματίδου, Κωνσταντινούπολις 1899
	Φορόπουλος Ν. , "Παΐσιος, ο Κεπόγλου, μητροπολίτης Καισαρείας της Καππαδοκίας (1832-1871)", <i>Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαίδεια</i> , τόμ. 9, Αθήνα 1966, στήλη 1065

Glossary :

	καδής, ο
Αξίωμα που συνδύαζε δικαστικά, συμβολαιογραφικά και διοικητικά καθήκοντα. Ο καδής, που προέδρευε στο ιεροδικείο στην έδρα της διοικητικής περιφέρειας του καζά, καταχώριζε τις πράξεις που εξέδιδε, καθώς και όλα τα εισερχόμενα και εξερχόμενα έγγραφα, σε ειδικούς ιεροδικαστικούς κώδικες (σιτζίλ). Ως δικαστής ο καδής εφάρμοζε τον ιερό νόμο των μουσουλμάνων (σαρία), λαμβάνοντας υπόψη και το νόμο που εξέδιδαν οι σουλτάνοι (κανούν), όπως και το τοπικό εθμικό δίκαιο (ερφ). Στο δικαστήριό του είχαν το δικαίωμα να προσφύγουν όλοι οι υπήκοοι ανεξαρτήτως θρησκευματος. Παράλληλα, ο καδής είχε και διοικητικά καθήκοντα, τα οποία ασκούσε σε συνεργασία με τους διοικητικούς αξιωματούχους του καζά, όπως και αρμοδιότητες σχετικές με τη συλλογή των φόρων.	
	φιρμάνι, το
Σουλτανικό διάταγμα το οποίο έφερε το μονόγραμμα-υπογραφή του σουλτάνου (τουγκράς).	

Παΐσιος Β΄ Καισαρείας

Sources

Τσακόπουλος Αιμιλιανός, "Επισκοπικοί Κατάλογοι κατά τους Κώδικες των Υπομνημάτων του Αρχιεπισκοπικού του Οικουμενικού Πατριαρχείου", *Ορθοδοξία* 31, 32, 33 (1956-1958), σελ. 419-452, 77-92, 171-186, 317-332, 461-484, 12-35, 281-304.

Αποστολόπουλος Φ., "Τρία έγγραφα του κώδικα του Ταβλουσούν της Καππαδοκίας: 1 αυτοκρατορικό βεράτι και 2 επιστολές του Παΐσιου, Μητροπολίτη Καισαρείας", *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών* 1 (1977), σελ. 217-239.

Chronological Table

1780 (ή 1777): Γέννηση του Παΐσιου, κατά κόσμον Πέτρου, Κεπόγλου στα Φάρασα της Καππαδοκίας

1804-1832: Ηγούμενος της μονής Τιμίου Προδρόμου στο Ζιντζίντερε της Καππαδοκίας

1832-1871: Μητροπολίτης Καισαρείας

1871: Θάνατος Παΐσιου στην Καισάρεια